

Pedagogisk utveckling och interaktivt lärande

Verksamhetsberättelse 2013

PIL-enheten

Västra Hamngatan 25,
Box 300,
SE- 405 30 Göteborg
031-786 0000
<<http://www.pil.gu.se>>

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Innehållsförteckning

Sammanfattning

1	Inledning	1
2	Organisation	1
2.1	Styrning.....	1
2.2	Enhetsråd	2
2.3	Chef	2
2.4	Samordning, administration och information	2
2.5	Medverkande i den högskolepedagogiska verksamheten	3
2.6	Beslut som berör PILs verksamhet nu och i framtiden	3
3	Verksamhet år 2013	3
3.1	Utbildning	3
3.1.1	Poänggivande kurser.....	4
3.1.2	Intygsgivande utbildningar	5
3.2	Kompetensutveckling.....	5
3.2.1	Workshoppar.....	6
3.2.2	Seminarieserier	6
3.2.3	Universitetsgemensamma konferenser.....	7
3.2.4	Rådgivande verksamhet.....	8
3.3	Riktade utvecklingsprojekt.....	9
3.3.1	Skrivutvecklande dialog	9
3.3.2	Pedagogisk akademi och pedagogisk karriärväg.....	9
3.3.3	Pedagogiskt program och utbildningsansvariga.....	9
3.3.4	Lärohandbok.....	10
3.3.5	Bättre-projekten	10
3.3.6	Övriga utvecklingsarbeten	10
3.3.7	Uppföljning och utveckling av PILs verksamheter	11
3.4	Information och omvärldsbevakning.....	11
3.4.1	PILs webbplats m.m.	11
3.4.2	Externa högskolepedagogiska konferenser m.m.	11
4	Styrdokument, protokoll och mötesanteckningar	12
4.1	Styrdokument.....	12
4.2	Protokoll, mötes- och minnesanteckningar.....	12

Tabellbilaga

Sammanfattning

På Utbildningsnämndens uppdrag och i enlighet med Vision 2020 arbetar Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) för att stimulera till engagerande pedagogik vid Göteborgs universitet.

Under 2013 har PIL erbjudit behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning för lärare, breddnings- och fördjupningskurser samt kurser för nya och erfarna handledare inom grund- respektive forskarutbildningen. PIL har även genomfört olika kompetensutvecklande aktiviteter i form av seminarier och workshoppar. Dessutom har ett antal riktade utvecklingsprojekt pågått och rapporterat resultat under verksamhetsåret.

Samtliga de tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna HPE101, HPE102 och HPE103 har getts under 2013. Kurstillfällena har erbjudits som campuskurs på svenska, men även som nätkurser och kurstillfällen på engelska. Under verksamhetsåret har PIL haft 486 registrerade kursdeltagare i den behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildningen.

Kursen för handledare i forskarutbildningen (HPE201) har getts på både svenska och på engelska. Under verksamhetsåret har PIL haft 188 registrerade deltagare i handledarutbildningen. Därtill har kursen för erfarna handledare i forskarutbildningen (HPE202) genomförts två gånger under året. Sammanlagt 17 erfarna handledare har deltagit i kursens inledande internat.

PIL har även genomfört breddningskurser för lärare (HPE301, HPE302, HPE303) med totalt 47 registrerade deltagare. Dessa kurser kan inräknas som valbara kurser för lärare som önskar avlägga en magisterexamen i högskolepedagogik. Därtill kommer att en av de båda fördjupningskurserna inom huvudområdet högskolepedagogik (HPE401) samlat åtta deltagare under höstterminen 2013.

Tvådagarsutbildningen rubricerad Bättre kursplaner har genomförts fyra gånger med sammanlagt 38 deltagare. Det högskolepedagogiska kollegiet har haft flera träffar. Utöver kollegiet har olika former av seminarier och workshoppar med inriktning på nätburen undervisning genomförts, bland annat temadagen GU Online. Under hösten arrangerades den högskolepedagogiska konferensen HKG2013 med drygt 150 deltagande lärare.

PILs riktade utvecklingsprojekt har genomförts enligt planering. Under verksamhetsåret är det framförallt utvecklingsarbetet med en pedagogisk akademi och en pedagogisk karriärväg som prioriterats. PILs enhetsråd har, som ett förberedelse för medverkan i universitetsgemensamma utvecklingsarbeten, formulerat enhetens verksamhetsidé.

Förberedelser har gjorts, såväl organisatoriskt som ekonomiskt, för att PIL formellt skulle kunna överta ansvaret för Göteborgs universitets lärplattform (GUL) vid årsskiftet 2013/14. Under hösten har GUL-supportens fyra medarbetare vid Utbildningsenheten flyttat över till PIL-enhetens lokaler.

PILs webbplats (www.pil.gu.se) utvecklas kontinuerligt utifrån lärares behov av information om högskolepedagogik och digitala resurser för undervisning.

1 Inledning

I denna verksamhetsberättelse presenteras resultat och erfarenheter från Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) under verksamhetsåret 2013.

I allmänna termer har Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande bland annat i uppdrag

- att medverka i universitetets strävan efter pedagogisk excellens genom att vara ett aktivt stöd vid framtagning av en pedagogisk akademi, ett pedagogiskt program och en pedagogisk karriärväg samt därtill verka för att meritering inom det högskolepedagogiska området ges större tyngd och dokumenteras på ett systematiskt sätt,
- att planera, genomföra och följa upp effekterna av universitetets behörighetsgivande utbildning i högskolepedagogik, utbildning för handledare i forskarutbildningen samt andra kompetensutvecklande aktiviteter för lärare vid universitetet,
- att stödja lärare och institutioner som planerar att ge nätbaserade kurser genom att erbjuda information och rådgivning om digitala resurser, seminarier och webinarier om IT i högre utbildning, workshoppar för färdighetsträning samt handledning efter behov, såväl individuellt och i grupp,
- att genomföra riktade utvecklingsprojekt inom ramen för enhetens verksamhetsplan, bland annat med fokus på informativa och instruktiva hjälpmedel för lärare, samt att följa upp och dokumentera effekterna av dessa satsningar
- att fungera som universitetets kontaktorgan gentemot internationella, nationella och regionala samarbetspartners inom det högskolepedagogiska området, följa utvecklingen och sprida information vidare inom universitetet via enhetens webbplats

Redovisningen utgår från den verksamhetsplan som Utbildningsnämnden fastställde i november 2012.¹ I verksamhetsplanen preciseras inriktningen och omfattningen av PIL-enhetens uppdrag.²

2 Organisation

Rektor inrättade 2012-12-17 den universitetsgemensamma Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) samt beslutade att PIL-enhetens organisatoriska hemvist är inom den Utbildningsvetenskapliga fakultetsstyrelsens ansvarsområde.³

2.1 Styrning

Det övergripande uppdraget och budgetramarna för PIL-enheten fastställs årligen av universitetsstyrelsen. Utbildningsnämnden, som bland annat har i uppdrag att bevaka och aktivt stödja den pedagogiska utvecklingen vid universitetet, är sedan 1 januari 2013 styrande organ för PIL-enhetens verksamhet. Under året har universitetet överfört 1,5 Mkr utöver det ordinarie anslaget i syfte att både förstärka satsningen på det riktade utvecklingsarbetet mot en pedagogisk akademi och framtagning av en systematisk plan för universitetets ambitioner med nätburen undervisning i enlighet med Vision 2020.⁴

¹ <http://www.gu.se/omuniversitetet/organisation/ledning/rektor/utbildningsnamnden/>

² http://www.pil.gu.se/om_pil/uppdrag/

³ http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1436/1436545_protokoll-rs-22-2012-12-17.pdf

⁴ Jfr rektorsprotokoll. [2013-05-05, RS 9 § 7 Implementering av Vision 2020](#)

2.2 Enhetsråd

Enhetsrådet inrättades av Utbildningsnämnden (2012-12-13) och ska fungera som ett rådgivande organ samt utgöra ett forum för dialog om centrala frågor för enhetens verksamhet. Enhetsrådet har under år 2013 bestått av en ordförande utsedd av rektor samt fem lärare och två studentrepresentanter. Enhetsrådets ordförande är Bengt-Ove Boström, vicerektor för kvalitetsfrågor.

Lärarrepresentanterna i enhetsrådet har god kännedom om den högskolepedagogiska verksamheten och har på så sätt kunnat biträda chefen genom att bereda ärenden. Under år 2013 har enhetsrådet haft följande ledamöter:

- Annika Bergviken Rensfeldt, lärare
- Hans Landqvist, lärare
- Jim Collander, studerande
- Karin Libeck, studerande
- Ninni Carlsson, lärare
- Pia Nykänen, lärare
- Tomas Grysell, lärare

Enhetsrådet har haft åtta ordinarie möten under året. Rådets diskussioner dokumenteras genom minnesanteckningar.

Några av de frågor som har diskuterats på enhetsrådets möten under 2013 är:

Januari	Enhetsrådets uppdrag och arbetsformer
Februari	Enhetens kvalitetsarbete och kursledarguide
April	Enhetens verksamhetsidé och pedagogiska överväganden
Juni	Förberedelser inför höstens högskolepedagogiska konferens – HKG 2013
September	Verksamhetsplan för år 2014
Oktober	Pedagogisk akademi, pedagogisk excellens och verksamhetsutveckling
November	Lärares publicering inom det högskolepedagogiska området
December	Pedagogiskt program samt utbildning för utbildningsansvariga

2.3 Chef

Chefen för PIL, Bengt Petersson, är underställd dekanus vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Chefen företräder enheten som ledamot i Utbildningsnämnden samt i Utskottet för utbildning på forskarnivå och har deltagit i flertalet möten som dessa organ genomfört. PIL-enhetens verksamhet har expanderat under året med fler anställda och nya arbetsuppgifter, vilket inneburit att chefens ansvar för personal- och arbetsmiljöfrågor har ökat.

2.4 Samordning, administration och information

För PIL-enhetens operativa lednings- och stödfunktion finns förutom den ordinarie chefen, även en stf chef, två samordnare av kurs- respektive utvecklingsverksamheten, en administrativ samordnare, en studieadministratör samt en informatör. PIL har, liksom tidigare år, haft stöd från utbildningsvetenskapliga fakultetskansliet med ekonomifrågor. Informatören ansvarar för information på PILs webbplats, nyhetsbrev som sänds ut en gång per termin till alla anställda, annonsering av evenemang m.m.

2.5 Medverkande i den högskolepedagogiska verksamheten

Flertalet medverkande lärare på PIL har sin organisatoriska hemvist vid den institution där de har sina respektive anställningar. Lärarna knyts efter överenskommelse med prefekter till enheten för undervisningsuppdrag med varierande omfattning och inriktning. Sedan PIL inrättades som en permanent enhet vid universitetet, har även några pedagogiska utvecklare anställts med organisatorisk hemvist vid PIL-enheten.

Utöver de högskolepedagogiska kurserna har PIL genomfört riktade utvecklingsprojekt där lärare vid universitetet har varit involverade. Med dessa lärare inräknade handlar det totalt om 37 personer som på del av tjänst varit i den högskolepedagogiska verksamhet vid Göteborgs universitet som PIL-enheten organiserar.

2.6 Beslut som berör PILs verksamhet nu och i framtiden

Rektor fattade (2013-04-08) beslut om lokala studieregler samt (2013-07-17) om lokala föreskrifter för innehåll i kurs- och utbildningsplaner vid Göteborgs universitet. Båda dessa beslut har stor betydelse för PIL-enhetens verksamhet, eftersom enheten bedriver kompetensutvecklande aktiviteter med knytning till respektive styrdokument.

Från och med årsskiftet övergår ansvaret för support och förvaltning av Göteborgs universitets lärplattform och Urkund från Utbildningsenheten vid Gemensamma förvaltningen till PIL-enheten. Under hösten har personal flyttat över till PIL och de organisatoriska, tekniska och ekonomiska förberedelserna för överflyttningen har slutförts.

Under året har rektor beslutat att inrätta Enheten för akademiskt språk. Enheten har inlett sin verksamhet under hösten och uppdraget kan på sikt innebära att utbildning för universitetslärare i frågor som rör undervisning på engelska, utvecklingsarbeten som syftar att stärka språkhandledning med mera inte längre kommer att ingå i PIL-enhetens ansvarsområde. Det är ett ansvarsförhållande som bör klargöras under 2014.

3 Verksamhet år 2013

PILs aktiviteter kan beskrivas utifrån verksamhetsplanen som Utbildningsnämnden fastställde i november 2012. Verksamheten grupperas under de fyra rubrikerna a) utbildning, b) kompetensutveckling, c) riktade utvecklingsprojekt samt d) information och omvärldsbevakning.

3.1 Utbildning

Utbildningsinsatserna har bestått av poänggivande högskolepedagogiska kurser samt kurser som kan ge deltagare intyg. De tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna har i huvudsak erbjudits som planerat. Förväntningarna om att starta en ny områdesspecifik högskolepedagogisk kurs vid Sahlgrenska akademien alternativt vid Handelshögskolan infriades emellertid inte. Däremot ges båda kurserna våren 2014. Kurserna för handledare i forskarutbildningen har genomförts i enlighet med planering. Detsamma gäller övriga poänggivande breddnings- och fördjupningskurser inom det högskolepedagogiska huvudområdet. En av de intygsgivande kurserna – Att undervisa – har endast genomförts vid ett tillfälle då det visat sig svårt att rekrytera deltagare.

3.1.1 Poänggivande kurser

Under året har PIL genomfört de tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna HPE101, HPE102, HPE103.

Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning

Högskolepedagogik 1, 5 hp: Kursen Behörighetsgivande högskolepedagogik 1, baskurs, 5 hp (HPE101) har haft tre distributionsformer: a) campus, svenska, b) campus, engelska, c) nät, svenska samt d) ”blended”, engelska.⁵ PIL-enheten har erbjudit 24 platser per kurstillfälle under studieåret.⁶ I LADOK framgår att det totala antalet förstagångsregistrerade (FFG) på HPE101 var 219 deltagare. Kurstillfällena med sen kursstart avslutas under första kvartalet 2014. Samtliga betygsuppgifter för höstens kurstillfällen var därför inte inlagda vid avläsningstillfället.⁷

Högskolepedagogik 2, 5 hp: Kursen Behörighetsgivande högskolepedagogik 2, områdesspecifik pedagogik, 5 hp (HPE102) har genomförts med fyra områdesinriktningar, nämligen humanistisk (HF), konstnärlig (KF), naturvetenskaplig (NF) och samhällsvetenskaplig (SF) inriktning. Vid Naturvetenskaplig fakultet ges kursen på engelska.⁸ PIL hade planerat att erbjuda kurstillfällena med ekonomisk inriktning på Handelshögskolan och hälsovetenskaplig inriktning på Sahlgrenska akademien. Utbudet av platser på HPE102 har under tidigare år varit större än efterfrågan, varför PIL bedömer att tillgängliga kursplatser under år 2013 ändå i huvudsak varit tillräckligt, med undantag för den samhällsvetenskapliga inriktningen. I LADOK framgår att antalet registrerade (FFG) var 138 deltagare. I tabellbilagan redovisas det totala antalet registrerade och godkända deltagare.⁹

Högskolepedagogik 3, 5 hp: Kursen Behörighetsgivande högskolepedagogik 3, självständigt arbete, 5 hp (HPE103) genomfördes enligt planering.¹⁰ Kursen ges både som campuskurs på svenska respektive ”blended” på engelska. Ett ökande söktryck har inneburit att samtliga sökande inte har kunnat beredas plats denna gång. Kursen är bemanningsmässigt mycket krävande, varför det i framtiden kan visa sig svårt att undvika köbildning. PIL-enheten har därför använt sig av ett urvalsförfarande vid antagning till kursen. I LADOK framgår att antalet registrerade (FFG) var 110 deltagare. I tabellbilagan redovisas det totala antalet registrerade och godkända deltagare. Liksom för HPE102 saknas vissa betygsuppgifter för höstens kurstillfällen vid avläsningen i LADOK.¹¹

Handledarutbildning

PIL har även genomfört två typer av kurser för handledare i forskarutbildningen, nämligen HPE201 och HPE202.

Handledning i forskarutbildning: PIL har genomfört kursen Handledning i forskarutbildning, 5 hp (HPE201). Kursen har haft två distributionsformer: campus på svenska samt campus på engelska.¹² PIL-enheten har erbjudit 24 platser per tillfälle för handledare i forskarutbildningen under studieåret. I

⁵ Med ”Campus” avses undervisning som vanligen bedrivs i PILs lokaler på Pedagogien

⁶ Jfr bilaga, tabell 1.

⁷ Jfr bilaga, tabell 2.

⁸ Jfr bilaga, tabell 3.

⁹ Jfr bilaga, tabell 4.

¹⁰ Jfr bilaga, tabell 5.

¹¹ Jfr bilaga, tabell 6.

¹² Jfr bilaga, tabell 7.

LADOK framgår att antalet registrerade (FFG) var 188 deltagare. Vid avläsningsfallet saknas det betygsuppgifter från höstens kurstillfällen i LADOK.¹³

Handledning för erfarna handledare i forskarutbildning: Därtill har kursen för erfarna handledare i forskarutbildningen (HPE202) genomförts två gånger under året. Sammanlagt 17 erfarna handledare har deltagit i kursens inledande internat.

Breddad lärarkompetens

PIL har erbjudit institutioner stöd i kursutvecklingsarbete och har även tillhandahållit ett breddat kursutbud utöver de tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna och handledningskurserna för handledare i forskarutbildningen. Breddningskurserna Engelska som undervisningsspråk, 7,5 hp (HPE301), Design för lärande med digitala redskap, 7,5 hp (HPE302) samt Bedömning och examination, 5 hp (HPE303) gavs under år 2013. Dessutom har fördjupningskursen Litteraturstudier i högskolepedagogik, 7,5 hp (HPE401) genomförts enligt planering.

3.1.2 Intygsgivande utbildningar

Under året har PIL erbjudit några utbildningar som berättigar deltagarna till intyg.

Att undervisa – utbildning för undervisningsovana

Under våren genomfördes den första omgången av kursen Att undervisa. Kursen genomfördes trots att endast sex deltagare anmält intresse. Erfarenheterna av kursen var positiva och rapporterades av kursansvariga vid höstens första enhetsrådsmöte. Kursen annonserades även under hösten, men alltför få deltagare anmälde intresse varför kursen inställdes. Detta tyder på att informationen om kursen och kursens förutsättningar behöver ses över, då deltagare i andra högskolepedagogiska kurser återkommande har framfört önskemål om en pedagogisk-didaktisk kurs för undervisningsovana.

Handledning i grundutbildning

Tvådagarsutbildningen Handledning i grundutbildningen syftar till att stärka förmågan till handledning av examensarbeten m.m. Minikursen har genomförts under våren och hösten med totalt 16 deltagare. Efter samtal med representanter för Lärarutbildningsnämnden diskuteras vissa förändringar av kursen med ett ännu mer tydligt fokus mot handledning av examensarbeten generellt.

Bättre kursplaner – främja studenters lärande

Tvådagarsutbildningen Bättre kursplaner – främja studenters lärande syftar till att behandla principiella frågor vid utformning av kursplaner, bland annat konstruktiv länkning av lärandemål, innehåll och examinationsformer. Minikurserna har genomförts enligt planering och har sammanlagt haft 38 deltagare under året. Intresse har framförts att i framtiden även ha uppföljande aktiviteter med en tydlig koppling till institutionernas arbete med utbildnings- och kursplaner.

3.2 Kompetensutveckling

De konsultationer och färdighetstränande aktiviteter som PIL-enheten erbjudit under 2013 har ökat jämfört med förra året. Det gäller inte minst under hösten då en mer ändamålsenlig lokal, utrustad med sex arbetsstationer, gjorts tillgänglig. Lokalen utgör, tillsammans med tillhörande konferensyta samt

¹³ Jfr bilaga, tabell 8.

ett rum för videospelningar, en komplett studiomiljö som kan användas för både kompetensutvecklande insatser och videospelningar vars resultat kan användas i ordinarie undervisning. PIL har kunnat öka bemanningen av aktiviteter som syftar till kompetensutveckling av lärare som engagerar sig i nätburen undervisning, tack vare den extra satsning som universitetet gjort. Utöver de seminarier och workshoppar som genomförts har PIL även inventerat intresset för och behovet av alternativa kompetensutvecklande aktiviteter. Några av dessa, som rönt större intresse än andra, kommer att anordnas nästa år.

3.2.1 Workshoppar

PIL-enheten har erbjudit ett antal workshoppar för lärare. Flertalet av dessa syftar till att deltagarna ska få pröva att använda IT-verktyg som skulle kunna användas i undervisningen samt att diskutera pedagogiska frågor avseende deras användbarhet i högre utbildning.

Adobe Connect för lärare

PIL har erbjudit två typer av aktiviteter för lärare som ska arbeta med e-möteteknik med stöd av Adobe Connect, dels en introducerande workshop, dels en workshop för de som önskar att fördjupa sina färdigheter. Intresset för workshopparna är stort, vilket visar sig i antalet anmälningar, men avbokningar i sista stund gör det ibland svårt att genomföra workshopparna så som det är tänkt.

Digitala verktyg

På PIL-webben finns resursbeskrivningar av digitala verktyg för lärare. Denna information har varit en av utgångspunkterna för seminarier och workshoppar som genomförts tidigare år. Under innevarande år har informationen på webben uppdaterats och antalet genomförda workshoppar har varit färre än tidigare år. Ett samarbete med GUL-gruppen har inletts för att finna både inspirerande och effektiva sätt att berika informationen om digitala verktyg. En överflyttning av informationen om de digitala verktygen från PIL-webben till GUL pågår. Dessutom kompletteras de nya informationssidorna med fler digitala resurser.

Gör film av din föreläsning

Under rubriken ”Gör film av din föreläsning” har ett antal workshoppar genomförts med delvis olika fokus: a) Bildspelet som grund, b) Videofilmen som grund samt c) Skärminspelning som grund. Liksom för workshopparna om Adobe Connect har responsen från lärarna varit positiv men också här har avbokningar skett i sista stund.

3.2.2 Seminarier

PIL-enheten arrangerade några olika typer av seminarier som annonseras på Medarbetarportalen och är öppna för alla anställda vid Göteborgs universitet.

Högskolepedagogiska kollegiet

Det högskolepedagogiska kollegiet har genomfört flera seminarier under året. Kollegieträffarna har bland annat haft följande teman: 1) Vetenskap som arbete. Normer och organisation i den kommodifierade vetenskapen. Ylva Hasselberg, professor vid ekonomisk-historiska institutionen och föreståndare för Centrum för teknik- och vetenskapsstudier; 2) Student learning and feedback. Dai Hounsell, professor vid University of Edinburgh, om vad universitetslärare kan göra för att stödja studenters

lärande genom respons och återkoppling; 3) Högskolepedagogiska resurser – PIL i samarbete med UB; 4) Respons på abstract – Skrivarstuga inför den högskolepedagogiska konferensen HKG 2013.¹⁴

Seminarier för pedagogiskt ansvariga

Under hösten 2012 genomfördes de första seminarierna för pedagogiskt ansvariga vid universitetets institutioner, med sikte på att fortsätta under år 2013. Ambitionen med de planerade seminarierna var att studierektorer som genomgått universitetets studierektorsutbildning skulle fortsätta utbyta erfarenheter. I och med universitetets beslut att inte längre erbjuda studierektorsutbildningen, samt införandet av rollen utbildningsansvariga vid institutionerna, förändrades förutsättningarna. Det fanns inte längre grund för de planerade seminarierna för pedagogiskt ansvariga. Inga seminarier har därför genomförts under år 2013. Däremot har PIL medverkat vid en första träff med utbildningsansvariga under hösten.

Samverkande IT-pedagoger

Nätverket Samverkande IT-pedagoger med deltagare från de olika fakultetsområdena har genomfört träffar och organiserat öppna seminarier enligt planering. Nätverkets interna träffar har bland annat diskuterat universitetets IT-policy, lärares digitala kompetens och behov av kompetensutvecklande insatser, lärplattformen för funktionsnedsatta med mera. I mars månad arrangerade nätverket två välbesökta öppna seminarier om digitala resurser i undervisningen. Vid det ena av dessa diskuterades gränserna mellan campus och nät. Och det andra tog upp video och lärande med musikinriktning. I november genomfördes ytterligare två öppna seminarier, denna gång om att använda e-portfölj i undervisning med omvårdnadsinriktning och om att använda personbaserade inspelningar i interaktivt lärande.

3.2.3 Universitetsgemensamma konferenser

PIL har arrangerat två stycken endagarskonferenser samt medverkat i universitetsgemensamma aktiviteter arrangerade av Utbildningsnämnden.

GU Online

GU Online är en temadag som riktar sig till alla lärare vid Göteborgs universitet. Våren 2013 var temat Medielandskapet. Konferensen behandlade frågor om universitetets roll i mediekultur och mediasamhälle. Temadagen, som genomfördes på Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), samlade ca 80 deltagare.¹⁵

Högskolepedagogisk konferens – HKG 2013

Rubriken på höstens högskolepedagogiska konferens – HKG 2013 – var På väg mot en pedagogisk akademi. Konferensen tog avstamp i Göteborgs universitets satsning på en pedagogisk akademi och en pedagogisk karriärväg. PIL-enheten, som arrangerade denna heldagskonferens, inbjöd lärare och undervisande personal till diskussion, erfarenhetsutbyte och inspiration. Förutom föredragande från Lunds universitet och Uppsala universitet informerade PIL om en nationell kartläggning av pedago-

¹⁴ http://www.pil.gu.se/aktiviteter/hogskolepedagogiska_kollegiet/

¹⁵ <http://www.pil.gu.se/aktiviteter/guonline/>

giska karriärvägar vid svenska lärosäten. Därtill genomfördes ett trettiotal presentationer av lärare vid universitetet. Konferensen samlade totalt 144 deltagare.¹⁶

Visionsseminarium om pedagogisk karriärväg och pedagogisk akademi

Vision 2020 pekar på betydelsen av engagerande pedagogik och dess avgörande betydelse i mötet med framtidens studenter. Vid visionsseminariet i november 2013 beskrevs erfarenheter från Lunds tekniska högskola (LTH) och den nationella studien av pedagogiska karriärvägar. PIL-enheten, som av Utbildningsnämnden haft i uppdrag att bereda frågorna om pedagogisk akademi och pedagogisk karriärväg, beskrev förslaget och inbjöd till diskussion.¹⁷

Chefs- och prefektmöte

I december redovisades förslaget till pedagogiska karriärvägar och pedagogisk akademi för universitetets chefer och prefekter. Utifrån erfarenheterna från visionsseminariet och chefs- och prefektmötet lämnades ett förslag till Utbildningsnämnden avseende pedagogiska karriärvägar och pedagogisk akademi.

3.2.4 Rådgivande verksamhet

Pedagogisk feedback

PIL har erbjudit och även genomfört rådgivning vid undervisningens genomförande. Lärare som önskat en pedagogisk ”speaking partner” har kunnat använda detta stöd. Likaså har feedback getts i samband med docentföreläsningar vid Naturvetenskapliga fakulteten.¹⁸

Kursutformning med IT-stöd

PIL har erbjudit och genomfört konsultationer vid utformning av undervisning med IT-stöd.¹⁹ Några exempel på detta beskrivs i detta avsnitt:

Användning av video för föreläsningar: En lärare vid Psykologiska institutionen önskade använda inspelade videoföreläsningar i sin undervisning och behövde introduktion till såväl verktyg som grundläggande pedagogiska idéer.

Distansanpassning av kursen Mat och hälsa i förskolan: Kursen Mat och hälsa i förskolan ges inom förskolläraryrket och målet var att göra en distansbaserad variant av kursen. Fokus under konsultationen hamnade på många olika aspekter, t.ex. examination, kommunikation och föreläsningar. Efter konsultation arbetar kursansvarig och lärare vidare med att utveckla de olika delarna i kursen.

Kurs om styrsystem, organisation och bedömning i Lärarprogrammen: Kursen ges inom tre av lärarprogrammen: förskolläraryrket, grundläraryrket och ämnesläraryrket. Behov av att se över kursens upplägg har uppstått i och med att man har fått en ökning av antal studenter. Målet var att arbeta mer med utgångspunkt i videoföreläsningar.

¹⁶ <http://www.pil.gu.se/hkg2013/>

¹⁷ <http://medarbetarportalen.gu.se/vision2020/seminarier-2013/en-pedagogisk-akademi-20-november/>

¹⁸ http://www.pil.gu.se/resurser/feedback_pa_undervisning/

¹⁹ <http://www.pil.gu.se/resurser/stod-vid-kursutveckling/>

Råd och riktlinjer för läraryftskurser: Lärarutbildningsnämnden (LUN) önskade en sammanställning av råd och riktlinjer för att bedriva distansbaserad utbildning i läraryftskurser vid universitetet. Dessa utarbetades och har sedan distribuerats till alla institutioner som erbjuder kurser inom läraryftet.

Statistikkurs inom läkarprogrammet: Kursansvarig upplevde behov av att använda digitala verktyg för att kunna göra visualiseringar. För närvarande testas en lösning med inspelning av kortare videopresentationer.

Stöd vid utarbetande av kurs kring IT-säkerhet: Målet var att ta fram en kurs på avancerad nivå kring IT-säkerhet (URBSEC), som sedan skulle kunna ges inom olika program. Stödet här handlade om att utveckla ett distansbaserat upplägg för kursen.

Verktygslåda för hållbar utveckling: Inledande stöd gavs inför framtagning av verktygslåda för hållbar utveckling. Arbetet bedrivs vid Göteborgs miljövetenskapliga centrum (GMV).

Videoföreläsningar inom läkarprogrammet: Det finns studenter på läkarprogrammet som gör sin allmänna läkartjänstgöring (AT) på Kärnjukhuset i Skövde (KSS) och därför har de svårt att ta del av föreläsning som hålls i Göteborg. Efter att ha testat en möjlig lösning med videoföreläsningar under våren har man nu återupptagit projektet för att utveckla modellen ytterligare.

3.3 Riktade utvecklingsprojekt

PIL har planerat och genomfört ett mindre antal riktade utvecklingsprojekt. Här presenteras projekten kortfattat, medan mer information om dem finns på PIL-webben.²⁰

3.3.1 Skrivutvecklande dialog

Projektet Skrivutvecklande dialog och riktad respons som stöd i skrivprocessen har två syften: att utveckla en struktur och ett förhållningssätt som kan bidra till fördjupad dialog om stoff och text inom ramen för exempelvis litteratureseminarier, samt att med utgångspunkt i dialogen utveckla en modell med tydlig arbetsgång som stöttar den individuella skrivprocessen. Projektet, som ursprungligen ingick i en utlysning av utvecklingsmedel, har blivit försenat och det är för närvarande oklart när det kommer att avslutas.

3.3.2 Pedagogisk akademi och pedagogisk karriärväg

PIL-enheten har haft i uppdrag att ta fram ett förslag på hur en pedagogisk akademi och en pedagogisk karriärväg skulle kunna utformas vid Göteborgs universitet. Uppdraget har genomförts enligt planering, och ett förslag har lämnats till Utbildningsnämnden i december 2013.²¹

3.3.3 Pedagogiskt program och utbildningsansvariga

Under hösten 2013 har ett nytt riktat utvecklingsprojekt startat, som syftar till att ta fram en vägledande pedagogisk programskrift för universitetet. En arbetsgrupp sammansatt av utbildningsansvariga från institutionerna, och med representant för Lärarutbildningsnämnden (LUN) samt studenterna, har haft sitt första möte i slutet av året. Utvecklingsarbetet genomförs parallellt med att PIL-enheten engagerar sig i Personalenhetens sektion för ledar- och kompetensutveckling som ansvarar för utbildning av de utbildningsansvariga under 2014. Deltagarna i utbildningen utgör samtidigt arbetsgruppens

²⁰ <http://www.pil.gu.se/projekt/>

²¹ <http://www.pil.gu.se/projekt/riktade/pedagogisk-akademi-lagesrapport/>

referensgrupp. Den pedagogiska programskriften är tänkt att utgöra ett verktyg för utbildningsansvariga i dialoger med studierektorer, lärare och studenter på institutionerna.

3.3.4 Lärarhandbok

Parallellt med utvecklingsprojektet om en vägledande pedagogisk programskrift, har PIL inlett arbetet med att samla sådan information som kan anses särskilt viktig och intressant för universitetets lärare – en digital lärarhandbok. Ett första steg har tagits under hösten med inventering av relevanta nationella och lokala styrdokument. Utvecklingsarbetet förväntas pågå under 2014 och även under det första halvåret 2015, så att centrala delar av det pedagogiska programmet kan inkluderas.

3.3.5 Bättre-projekten

Liksom under 2012 har det riktade utvecklingsprojektet Bättre kursplaner genomförts som tvådagarskurser för studierektorer, lärare och utbildningsadministratörer. Kurserna har genomförts med stöd av extern expertis. Det riktade utvecklingsprojektet Bättre kursguider har varit vilande. Däremot har utvecklingsarbetet Bättre kursvärderingar pågått, både med en workshop på Institutionen för socialt arbete under våren och på den högskolepedagogiska konferensen under hösten. Utvecklingsarbetet utmynnade dels i en PIL-rapport, dels i erbjudanden om workshoppar som ska arrangeras under år 2014.²²

3.3.6 Övriga utvecklingsarbeten

PIL-enheten har varit involverad i ytterligare utvecklingsarbeten av begränsad omfattning under året, varav några nämns nedan.

Högskolepedagogiska meriter

Under 2012 tog PIL, tillsammans med Personalavdelningen och Avdelningen för analys och utvärdering, fram ett systemstöd för uppföljning av högskolepedagogiska meriter. Systemet, som grundar sig på data i LADOK och PALASSO, och som ska fungera som ett administrativt verktyg för prefekter, bland annat i anslutning till utvecklingssamtal med lärare, har varit i drift under 2013. Sammanställningar av data har använts i dialoger mellan PIL och fakulteterna.

Externa lärares och handledares tillgång till lärplattformen

PIL har fortsatt engagera sig i frågan om externa lärares och handledares möjligheter att logga in på GUL utan att universitetet ska behöva skapa konton för dem. I detta sammanhang har en inventering av kurser som samläses med Chalmers tekniska högskola (CTH) genomförts i syfte att erhålla en överblick.

Nationell utbildning av pedagogiskt sakkunniga

PIL har under året stått som arrangerande lärosäte för två nationella kurser. Kurserna syftar till att öka kompetens hos sakkunniga som bedömer pedagogisk skicklighet.

²² Carlsson, N. (2013). Formativ kursutvärdering. Ett högskolepedagogiskt utvecklingsprojekt vid Göteborgs universitet. PIL-rapport 2013:05

Rapporter från tidigare utlysta projekt

PIL har fortsatt följa de tio utlysta utvecklingsprojekten som beslutades år 2011 och har tagit del av resultat efterhand som projekten genomförts. Tre utlysta projekt har rapporterats under våren 2013.²³

3.3.7 Uppföljning och utveckling av PILs verksamheter

Under året har ingen extern utvärdering genomförts av PIL-enhetens olika verksamheter. Däremot har lärarlaget engagerat sig i en diskussion om behov av översyn av de högskolepedagogiska kursernas lärandemål, innehåll och examinationsformer. Denna interna verksamhetsdialog förväntas utmyнна i förslag till revidering av vissa moment i de behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna inför hösten 2014.

3.4 Information och omvärldsbevakning

PIL-enheten har under året fungerat som universitetets kontaktorgan gentemot externa samarbetspartners inom det högskolepedagogiska området, följt utvecklingen och spritt information vidare inom universitetet via enhetens webbplats.

3.4.1 PILs webbplats m.m.

Förutom nyheter ger PILs webbplats information om det högskolepedagogiska kursutbudet, seminarier och workshoppar samt de olika utvecklingsprojekt som pågår.^{24,25} PIL-webben erbjuder besökaren information om digitala pedagogiska resurser samt om upphovsrätt m.m. Uppföljning av besöksfrekvens på PILs webbplats görs kontinuerligt. Webbsidorna om de högskolepedagogiska kurserna är fortsatt de mest välbesökta. Förutom webben har PIL använt sig av två elektroniska nyhetsbrev som sänts ut till alla GU-anställda samt riktade informationsutskick till alla lärare.

3.4.2 Externa högskolepedagogiska konferenser m.m.

PIL har följt utvecklingen bland annat genom aktiv medverkan i arbetsgrupper och konferenser initierade av nationella och regionala nätverk: Svenskt nätverk för pedagogisk utveckling inom högre utbildning (Swednet), IT i högre utbildning (ITHU) och Västsvenska kontaktnätet för flexibelt lärande (VKF). Även möten med föreståndare för högskolepedagogisk verksamhet vid de övriga fem stora universiteten i Sverige har genomförts under verksamhetsåret.²⁶ Föreståndarträffarna syftar bland annat till att informera om sådant förändringsarbete som har betydelse för den högskolepedagogiska verksamheten vid lärosätena, till exempel anställningsordningar, pedagogiska meriteringssystem, högskolepedagogiska kurser, högskolepedagogiska konferenser, publicering inom det högskolepedagogiska området etc.

Några av PILs medarbetare har getts möjlighet att delta i nationella och internationella konferenser med inriktning mot högskolepedagogik och handledning i forskarutbildning. Syftet kan dels ha varit att medverka med ”papers”, dels att bevaka och återrapportera erfarenheter till PILs enhetsråd.

²³ <http://www.pil.gu.se/rapporter/>

²⁴ <http://www.pil.gu.se/>

²⁵ <http://www.pil.gu.se/projekt/>

²⁶ Linköpings universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Uppsala universitet, Umeå universitet

Postgraduate Supervision Conference

Tomas Grysell, pedagogisk utvecklare vid PIL, medverkade med ett paper på en internationell konferens om forskarhandledning genomförd den 24–26 april 2013 vid Stellenbosch University, Centre for Higher and Adult Education, Sydafrika.

Kvalitet i högre utbildning

Pia Nykänen, lärare vid PIL, bevakade och återrapporterade erfarenheter från en konferens i Stockholm 24 maj om SFS-rapport: Kvalitet i högre utbildning. Fokus på undervisningens betydelse.

IT i högre utbildning (ITHU)

Den 29 maj genomfördes en endagskonferens inom nätverket IT i högre utbildning (ITHU). På programmet stod bland annat en summering av projektet OER – öppna möjligheter för lärare.

Den 18-19 november genomförde det nationella nätverket ITHU ett höstinternat vid Umeå universitet där bland annat frågor om pedagogisk digital kompetens bland högskolans lärare stod på programmet. Flera personer knutna till PIL-enheten bevistade internatet och återrapporterade erfarenheterna.

4 Styrdokument, protokoll och mötesanteckningar

Styrdokument, protokollförda beslut och mötesanteckningar av betydelse för PIL-enhetens verksamhet listas nedan.

4.1 Styrdokument

Vision 2020 – mål och strategier 2013–2020, Göteborgs universitet

Strategi och handlingsplan för utbildningsområdet samt arbetsbeskrivning för Utbildningsnämnden, 2013-11-08

Verksamhetsplan PIL-enheten, 2012-11-19 samt reviderad 2013-01-28

4.2 Protokoll, mötes- och minnesanteckningar

Rektorssammanträden²⁷

2008-01-07 (jfr § 10 Budget och verksamhet för PIL-enheten)

2013-04-08 (jfr § 1 Lokala studieregler vid Göteborgs universitet)

2013-05-06 (jfr § 7 Implementering av Vision 2020)

2013-06-17 (jfr § 9 Föreskrifter för kurs- och utbildningsplaner)

2013-09-23 (jfr § 7 Inrättande av enheten för akademiskt språk)

2013-10-07 (jfr § 5 Möjligheter och förutsättningar att bedriva MOOC)

2013-11-18 (jfr § 5 Möjligheter och förutsättningar att bedriva MOOC)

Utbildningsnämndens möten²⁸

2012-12-13 (jfr pkt 10 Representanter i PILs enhetsråd)

2013-01-31 (jfr pkt 9 Studierektorsuppdraget)

²⁷ <http://medarbetarportalen.gu.se/rektorskansli/rektorssammantrade/rektorsbeslut/>

²⁸ <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/organisation/ledning/rektor/utbildningsnamnden>

2013-03-06 (jfr pkt 10 Pedagogisk excellens)
2013-04-17 (jfr pkt 8 Fakulteternas handlingsplaner)
2013-05-30 (jfr pkt 6 Pedagogisk excellens och karriärvägar ...)
2013-09-19 (jfr pkt 1 PIL-enhetens verksamhetsplan)
2013-10-16 (jfr pkt 6 PIL-enhetens verksamhetsplan)
2013-11-14 (jfr pkt 7 Pedagogisk excellens, pedagogisk akademi och ...)
2013-12-12 (jfr pkt 7 Pedagogisk excellens, pedagogisk akademi och ...)

Utskottet för utbildning på forskarnivå möten²⁹

2013-01-31
2013-03-06 (jfr pkt 7 Hur används HPE101 i FU ...)
2013-04-14 (jfr pkt 6 Utformning av enkät ...)
2013-05-30 (jfr pkt 7 Resultat från enkät ...)
2013-09-12 (jfr pkt 5 Uppgifter i LADOK ...)
2013-10-17 (jfr pkt 8 Övriga frågor)
2013-11-14 (jfr pkt 7 Pedagogisk akademi och ...)
2013-12-19 (jfr pkt 5Handledarutbildning - erfarenheter)

PILs enhetsrådsmöten³⁰

2013-01-28
2013-02-26
2013-04-10
2013-06-10
2013-09-16
2013-10-04
2013-11-07
2013-12-02

Think-tank-gruppens möten

2013-01-29
2013-02-28
2013-09-17

²⁹ <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/organisation/ledning/rektor/utbildningsnamnden/utskottet-for-utbildning-pa-forskarniva/>

³⁰ http://www.pil.gu.se/om_pil/enhetsrad/

Tabellbilaga

Betygsuppgifter för höstens kurser avlästes i LADOK den 10 januari 2014.³¹

Tabell 1 Behörighetsgivande högskolepedagogik, HPE101: distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt.

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
	Nätburen, sv	1	30	30
Höst	Campus, sv	3	24	72
	Blended, sv	1	24	30
Summa		9		228

Tabell 2 Behörighetsgivande högskolepedagogik, HPE101: antal registrerade, betyg samt könsfördelning.

Termin	Antal	Betyg	Kön
2013	registrerade	Godkända	Män/Kvinnor
Vår	125	97	42/55
Höst	105	30	14/16
Summa	230	127	56/71

Tabell 3 Behörighetsgivande högskolepedagogik, HPE102: distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt.

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Höst	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Summa		8		192

Tabell 4 Behörighetsgivande högskolepedagogik, HPE102: antal registrerade, betyg samt könsfördelning.

Termin	Antal	Betyg	Kön
2013	registrerade	Godkända	Män/Kvinnor
Vår	78	67	23/44
Höst	63	28	13/15
Summa	141	95	36/59

³¹ Uppgifter om registrerade deltagare i Ladok inkluderar FFG och OM-registrerade. Vid tillfället för avläsning i Ladok hade inte alla betygsuppgifter för höstens kurser inrapporterats.

Tabell 5 Behörighetsgivande högskolepedagogik, HPE103: distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt.

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	1	48	48
	Blended, en	1	18	18
Höst	Campus, sv	1	48	48
	Blended, en	1	18	18
Summa		4		132

Tabell 6 Behörighetsgivande högskolepedagogik, HPE103: antal registrerade, betyg samt könsfördelning.

Termin	Antal	Betyg	Kön
2013	registrerade	Godkända	Män/Kvinnor
Vår	57	42	12/30
Höst	58	30	9/21
Summa	115	72	21/51

Tabell 7Handledning i forskarutbildning, HPE201: distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt.

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Höst	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Summa		8		192

Tabell 8Handledning i forskarutbildning, HPE201: antal registrerade, betyg samt könsfördelning.

Termin	Antal	Betyg	Kön
2013	registrerade	Godkända	Män/Kvinnor
Vår	94	71	31/40
Höst	94	33	15/18
Summa	188	104	46/58